

Minskad andel
alkohol och
narkotika i trafiken

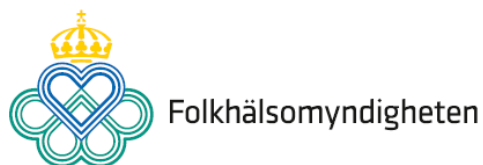
*Gemensam strategi
för år 2015–2020*

TRAFIKVERKET

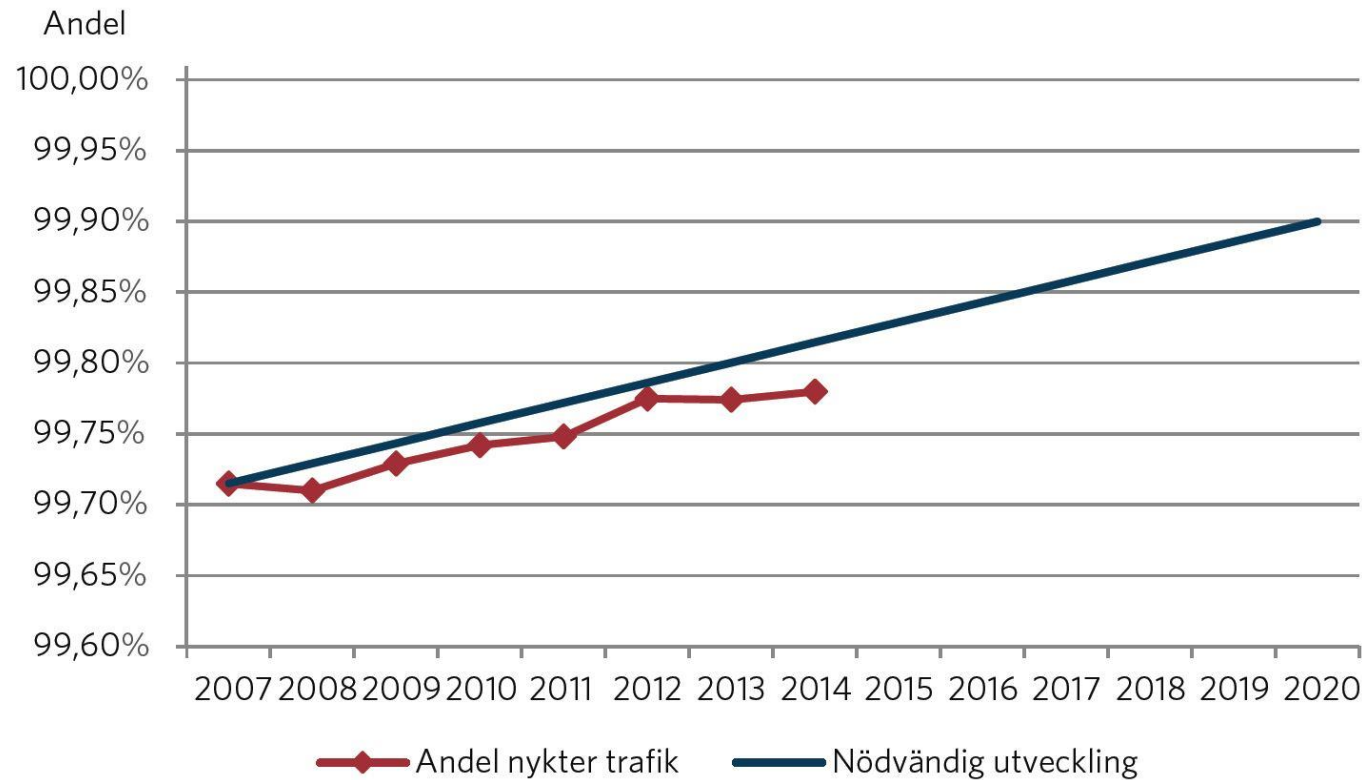
Medverkande aktörer i framtagande av strategin

Expertgrupp Nykter trafik

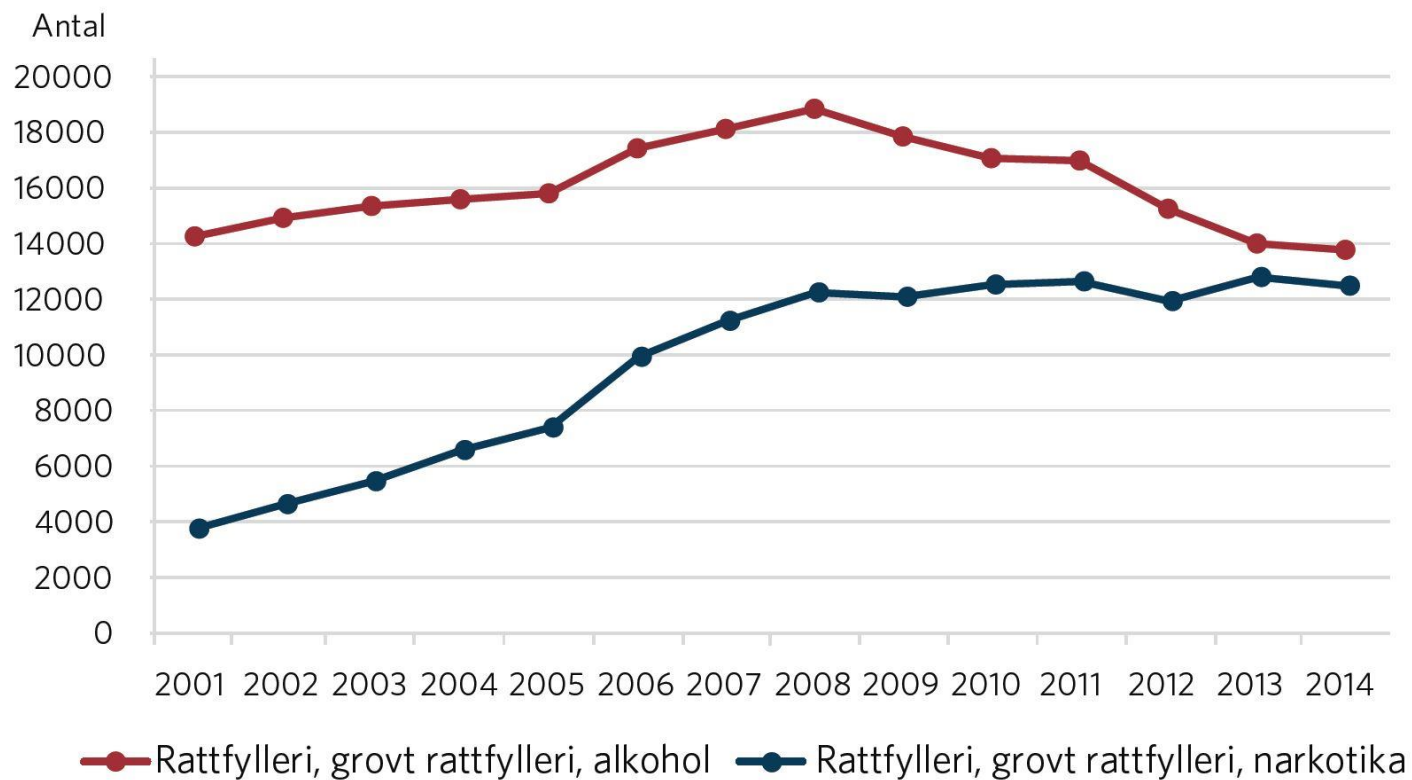
- Pi Högberg, Folkhälsomyndigheten
- Lars Olov Sjöström, MHF
- Bengt Svensson, Polisen
- Anders Hedåberg, Transportstyrelsen
- Pär Ola Skarviken, Transportstyrelsen
- Åsa Forsman, VTI
- Sofia Persson, Trafikverket, sekreterare
- Liza Jakobsson, Trafikverket, ordförande

Andel nykter trafik samt nödvändig utveckling till 2020

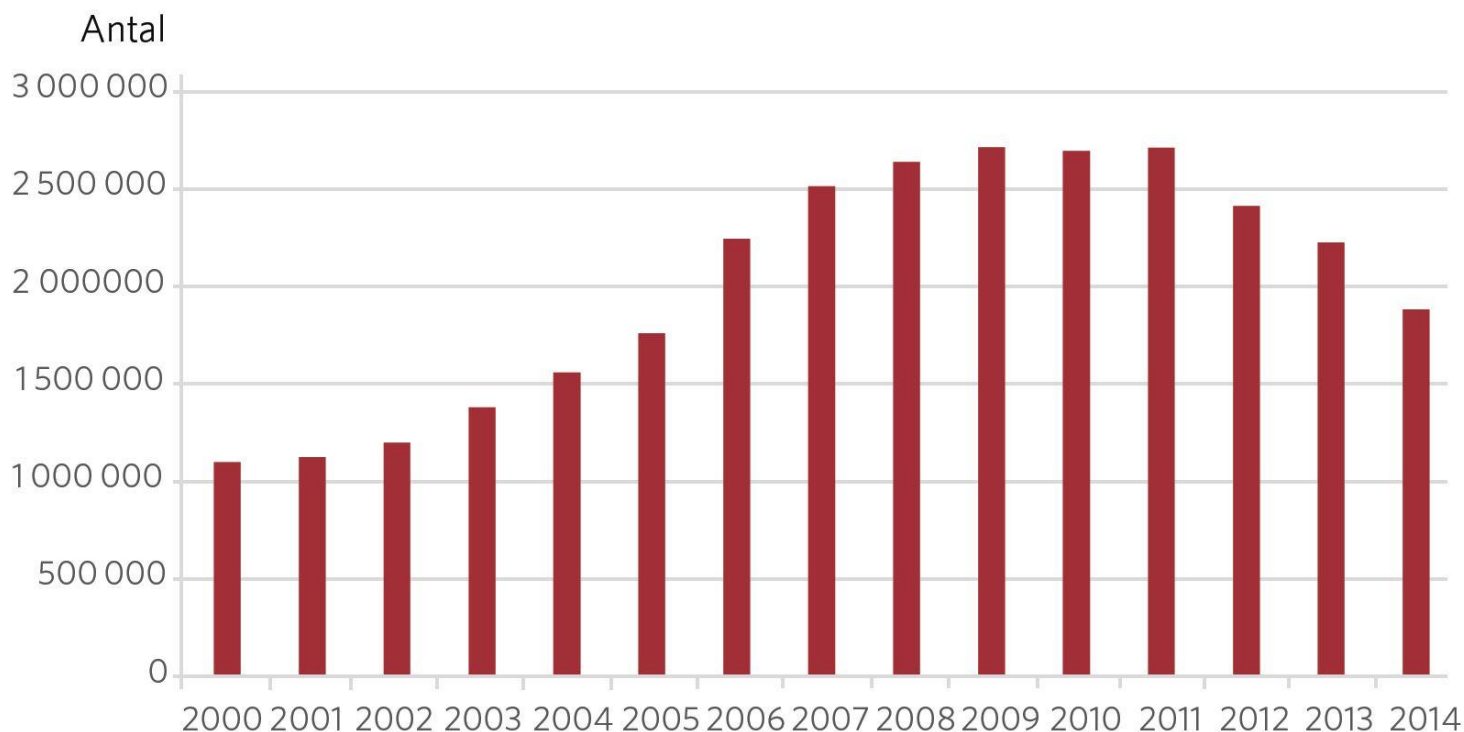
Mätserie baserad på data från polisens kontroller. Källa: Polisen, VTI.

Antal anmälda rattfylleri- resp. drograttfylleribrott, 2001–2014

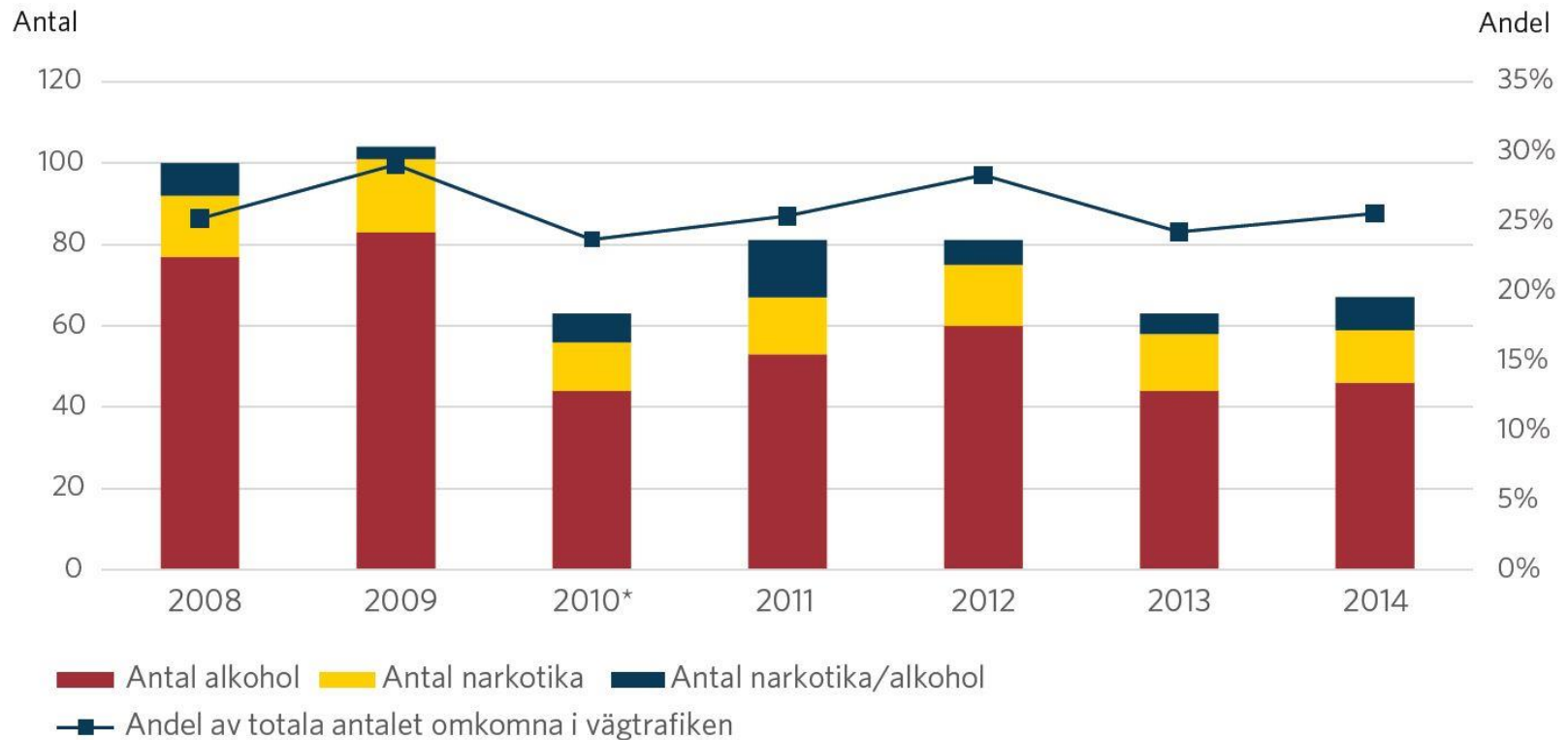
Källa: BRÅ

Antal alkoholutandningsprov 1998–2014

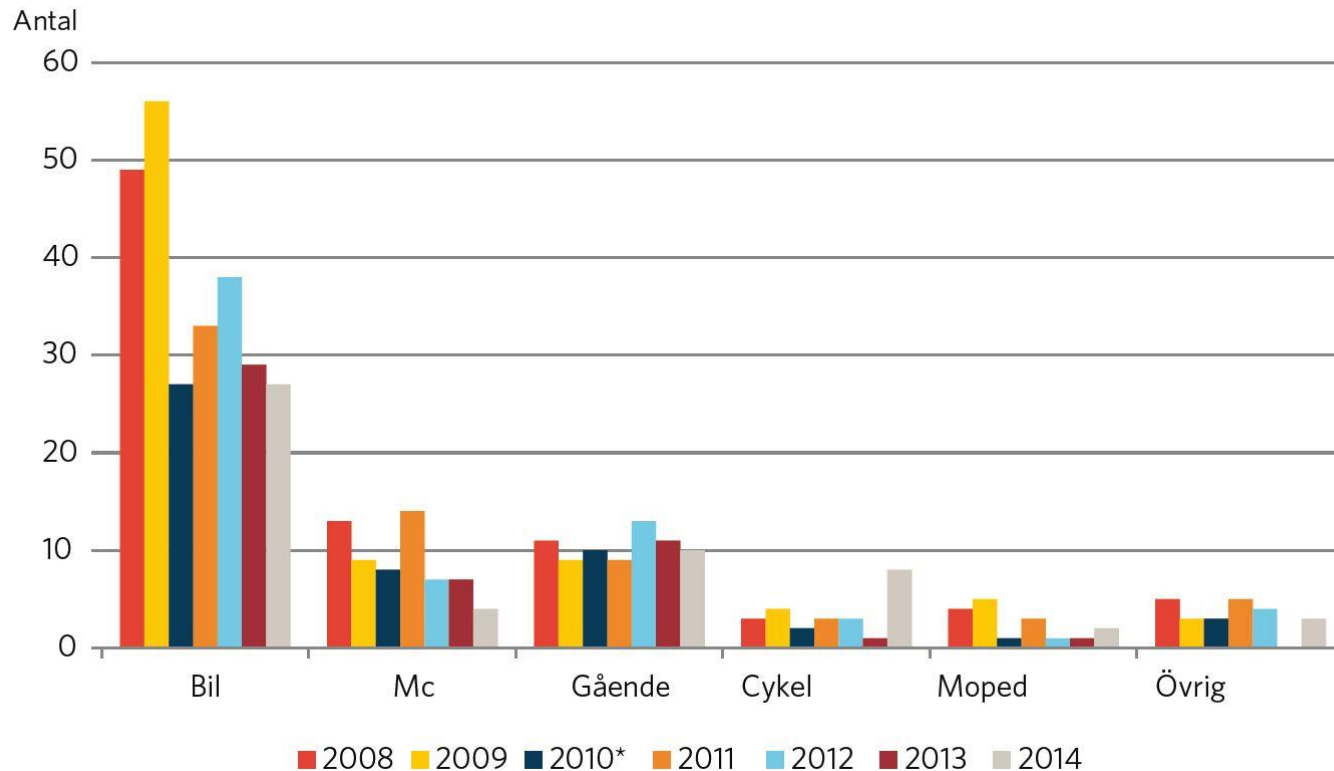
Källa: Polisen

Antal och andel omkomna personer i alkohol- (> 0,2 promille) och narkotikarelaterade dödsolyckor efter substans, 2008–2014

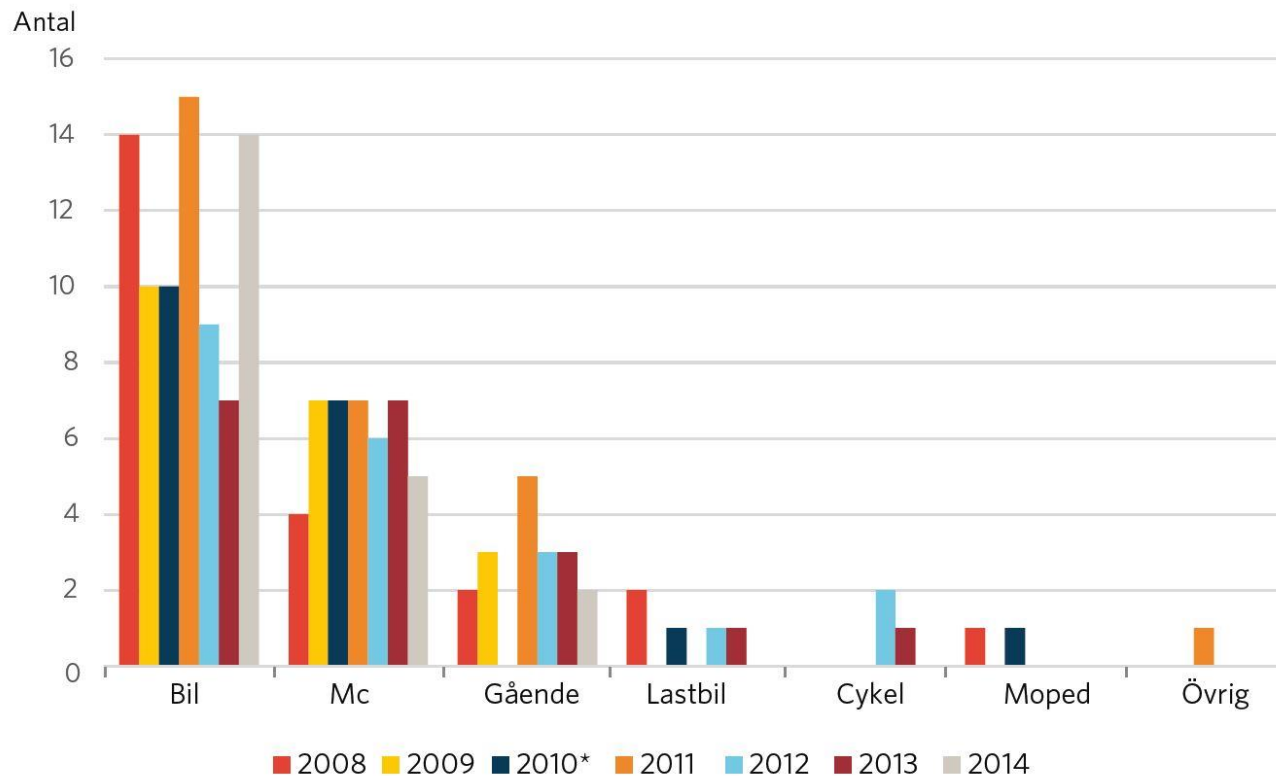
Källa: Trafikverkets djupstudier.

Antal omkomna personer i alkoholrelaterade (alkohol > 0,2 promille) dödsolyckor efter färdssätt, 2008–2014.

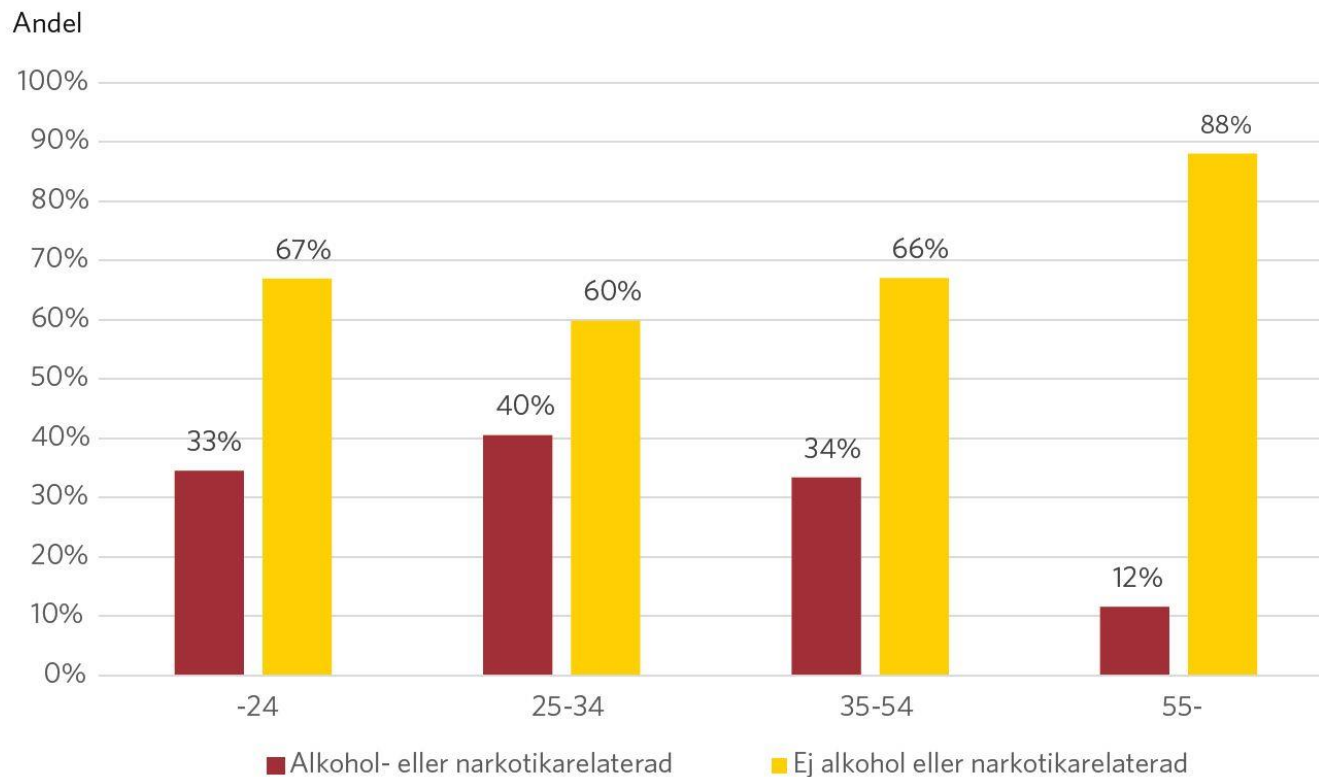
Källa: Trafikverkets djupstudier.

Antal omkomna personer i narkotikarelaterade dödsolyckor efter färdssätt, 2008–2014

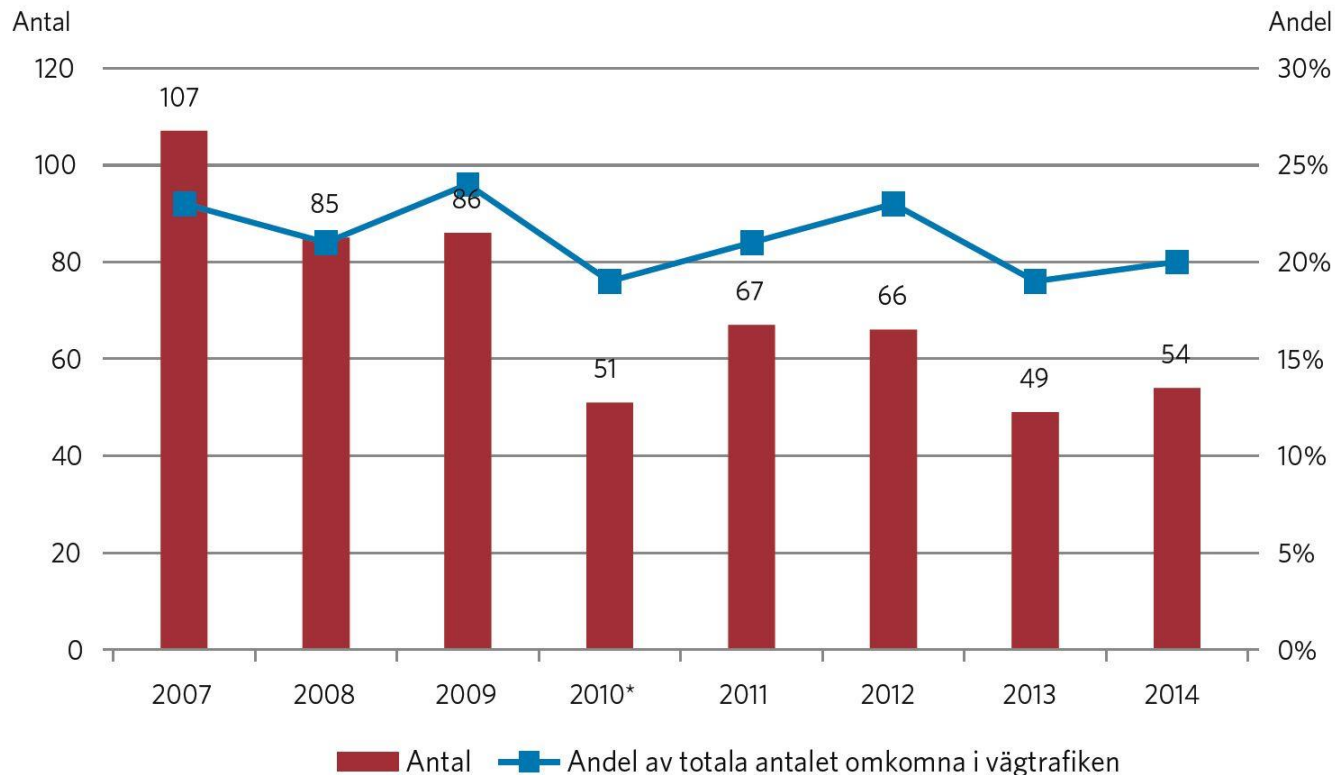
Källa: Trafikverkets djupstudier.

Andelen omkomna inom olika åldersgrupper fördelat efter alkohol eller narkotika relaterad olycka resp. övriga olyckor, 2012–2014

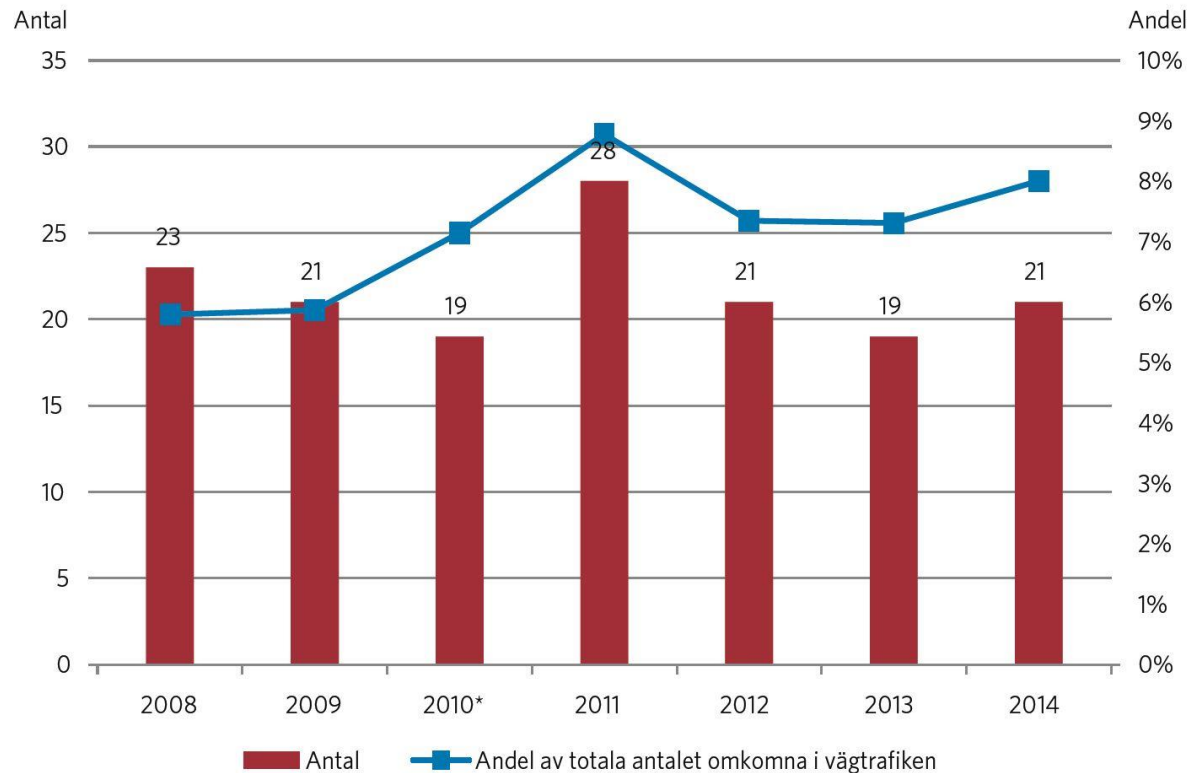
Källa: Trafikverkets djupstudier

Antal och andel omkomna personer i alkoholrelaterade (alkohol > 0,2 promille) vägtrafikolyckor, 2007–2014

Källa: Trafikverkets djupstudier

Antal och andel omkomna personer i narkotikarelaterade vägtrafikolyckor, 2008–2014

Källa: Trafikverkets djupstudier

Prioriterade insatsområden

- Sänkt säkerhetsavdrag vid rattfylleri
- Högt antal alkoholutandningsprover
- Utvecklad kunskap om narkotikasubstansers förekomst och risker i trafiken
- Nykterhetsstödande teknik
- Alternativ till körkortsåterkallelse på grund av sjukdom eller av nykterhetshänseende
- Krav på behandlande och stödande insatser efter rattfylleri
- Informationsinsatser
- Statistik och uppföljning
- Kartläggning av oskyddade trafikanter

Sänkt säkerhetsavdrag vid rattfylleri

I dag används ett relativt högt säkerhetsavdrag vid mätning av alkoholkoncentrationen vid alkoholrattfylleri. Mätnoggrannheten i dagens mätinstrument är så förfinad att avdraget bör kunna sänkas. Ett uppdrag behöver initieras för att utreda och genomföra en neddragning av säkerhetsavdraget vid mätning av alkoholkoncentrationen vid alkoholrattfylleri.

Aktör: Polisen

Högt antal alkoholutandningsprover

Utforma en strategi hos Polisen för att säkerställa och upprätthålla ett högt antal alkoholutandningsprover per år. För att utforma en strategi kan mer forskning behövas om hur antalet prover påverkar trafiknykterheten och trafiksäkerheten, till exempel vid vilka tider och på vilka platser provtagningar bör genomföras för hög effekt och om det finns ett optimalt antal. Det är angeläget att det finns både volym och kvalitet i utförandet.

Aktörer: Polisen, Trafikverket, VTI

Utvecklad kunskap om narkotikasubstansers förekomst och risker i trafiken

En nationell studie behöver initieras för att ge kunskap om i vilken omfattning narkotiska substanser återfinns hos personer i trafiken, och vilka risker det medför.

Studien bör inledas med en förstudie som tar fram legala förutsättningar, identifierar befintliga kunskapskällor samt beskriver omfattning och ramar för en fortsatt nationell studie.

Aktörer: Trafikverket, Transportstyrelsen, VTI, MHF

Nykterhetsstödande teknik

Målet är att sensorteknik införs i alla fordonskategorier vid nyttillverkning. För att succesivt nå dit behöver sensortekniken verifieras ytterligare genom ett antal fältprov.

För ett brett genomslag hos fordonstillverkare behöver funktionskrav inkluderas i EuroNCap:s färdplan. För att säkerställa kvaliteten i alkoholsensortekniken för fordon kan tekniska kravnivåer behöva upprättas i standarder genom CENELEC.

Genom uppdrag till Trafikverket utreds under 2015 förutsättningar för ett införande av alkobommar i svenska hamnar.

Aktörer: Trafikverket, Transportstyrelsen, Polisen, MHF

Alternativ till körkortsåterkallelse på grund av sjukdom eller av nykterhetshänseende

Utred och bered legala förutsättningar i syfte att möjliggöra ett alternativt alkoholprogram för den som får körkortet återkallat på grund av missbruk, beroende eller opålitlighet ur nykterhetshänseende.

Utveckla en modell där läkare kan ordinera ett program där behandlingsformer och teknik kan kombineras för att nå en långsiktigt hållbar förändring på individnivå.

Aktörer: Transportstyrelsen

Krav på behandlande och stödjande insatser efter rattfylleri

En översyn av åtgärder som kan förhindra återfall i rattfylleri gjordes i regeringsuppdraget om Samverkan mot alkohol och droger i trafiken.

Där föreslogs att följande områden behöver utredas:

- möjlighet att komplettera nuvarande straffskala/påföljd för rattfylleri med behandlande och stödjande insatser
- möjlighet att komplettera nuvarande alkoholprogram med obligatoriska behandlande och stödjande insatser
- möjlighet till obligatorisk underrättelse om rattfylleri till kommunernas socialtjänst
- klarläggande om uppdrag om Smadit till nationellt ansvarig myndighet
- möjlighet till obligatorisk underrättelse till Kriminalvården när personer begår nya brott under pågående påföljd.

Aktörer: Trafikverket, Transportstyrelsen, Polisen

Informationsinsatser

Ge en nationell aktör det nationella samordningsansvaret för insatser som syftar till att öka allmänhetens medvetenheten om rattfylleriets omfattning och riskerna med rattonykterhet. Ett brett och integrerat synsätt är nödvändigt.

Aktörer: Trafikverket, Transportstyrelsen, Polisen

Statistik och uppföljning

Den alkoholstatistik som är relaterad till omkomna och som redovisas utifrån Trafikverkets djupstudier stämmer i dag inte överens med den officiella statistiken (Trafikanalys). Ambitionen bör vara att den statistik som Trafikverket och Trafikanalys redovisar bygger på samstämmiga kriterier. Målet bör också vara att även narkotikarelaterade dödsolyckor inkluderas.

Ett samarbete behöver inledas där omfattning och kriterier läggs fast.

Aktörer: Trafikverket och Transportstyrelsen

Kartläggning av oskyddade trafikanter

Initiera en fördjupad kartläggning av hur alkohol- och narkotikapåverkan bland dessa grupper av trafikanter påverkar deras egen och andras trafiksäkerhet. Som exempel kan man studera om det finns mönster i omkomna, påverkade cyklisters olycksbild och om samma promillenivåer påverkar oskyddade på samma sätt som motorförare.

Aktörer: Trafikverket

Nu går vi vidare med arbetet utifrån de utpekade insatsområdena.

Frågor, tankar, funderingar.

Regeringsuppdrag

Automatisk nykterhetskontroll i hamnar

Analysera juridiska, ekonomiska och praktiska förutsättningar för ett införande av automatiska nykterhetskontroller i vissa hamnar.

Genomförs i samråd med Transportstyrelsen, Polismyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, branschföreträdare samt övriga berörda aktörer.

Ge förslag till lagstiftning och finansiering.

Utgå ifrån de tidigare erfarenheterna som gjorts.

Uppdragstid; april – 2 november 2015.

Tack!

